

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Проф. Зиндзітали О.О.
“ 29 ” Серпня 20 22 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПП 2.1.2.11

«КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

галузь знань
спеціальність
факультет
форма навчання

07 «Управління та адміністрування»
073 «Менеджмент»
економічний
денна, заочна

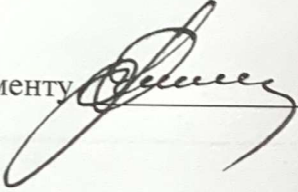
2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни „Корпоративна соціальна відповідальність” для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 „Управління та адміністрування” спеціальності 073 „Менеджмент”. – Львів, 2022. – 12 с.

Розробник:

Мисак Галина Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту (протокол від „19” серпня 2022 р., № 2).

Завідувач кафедри менеджменту проф. Кундицький О.О.

„19” серпня 2022 р.

1. ВСТУП ТА ЗАДАВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» є впровадження студентами системних знань з економіки підприємств, узагальнення і систематизація соціальної корпоративної відповідальності підприємств та знань галузевих і трансгалузевих характеру.

1.2. Основними завданнями навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» є теоретична та практична підготовка студентів з метою:

- узагальнення знань про корпоративну соціальну відповідальність і зв'язки з найважливішими сферами функціонування підприємств, зокрема в галузі управління підприємствами;
- набуття практичних знань основних категорій корпоративної соціальної відповідальності підприємств;
- набуття практичних знань основних категорій корпоративної соціальної відповідальності підприємств;
- набуття практичних знань основних категорій корпоративної соціальної відповідальності підприємств;

© Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022.

© Мисак Г. І., 2022

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „Корпоративна соціальна відповідальність”

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика НД	
		денна ФН	заочна ФН
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 „Управління та адміністрування”	Нормативна	
Змістових модулів – 1		Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 073 „Менеджмент”	Семестр	
Тижневих годин для ДФН: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: „магістр”	3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	78 год.
<i>Вид контролю:</i> Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,6

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» є отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей корпоративної соціальної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- усвідомлення того, що корпоративна соціальна відповідальність є однією з найважливіших складових будь-якого підприємства, через що фахівцю в галузі управління потрібно докорінне знання основ та категорійного апарату її;
- знань принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за корпоративною соціальною відповідальністю;
- знань особливостей корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах різних галузей;
- вміння розробляти корпоративну соціальну відповідальність підприємства;
- вміння обґрунтовувати рішення щодо створення корпоративної соціальної відповідальності, підтримки належного режиму її

поточного функціонування;

- вміння здійснювати менеджмент якості та управляти корпоративною соціальною відповідальністю.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні відповідати наступними **компетентностям**:

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність формувати соціальну корпоративну культуру організації;
- здатність створювати та забезпечувати ефективне функціонування соціальної корпоративної культури;
- здатність здійснювати управління соціальною корпоративною культурою;
- здатність здійснювати менеджмент якості та управління соціальною корпоративною культурою.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „Корпоративна соціальна відповідальність”

ТЕМА 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Поняття та сутність корпоративної соціальної відповідальності. Концептуальні підходи до корпоративної соціальної відповідальності. Глобальний договір ООН: положення з розвитку корпоративної соціальної відповідальності.

ТЕМА 2. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Роль та місце корпоративної соціальної відповідальності в управлінні організацією. Моделі корпоративної соціальної відповідальності. Етичні кодекси, їх значення у формуванні етичної поведінки. Права і обов'язки менеджера з КСВ.

ТЕМА 3. ФОРМУВАННЯ ВІДНОСИН З ПРАЦІВНИКАМИ НА ЗАСАДАХ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці. Законодавство України у сфері праці. Концепція гідної праці в сучасних системах регулювання соціально – трудових відносин. Соціальних діалог і КСВ.

ТЕМА 4. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНОВІДПОВІДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У РИНКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Поняття та основні риси соціальновідповідального маркетингу. Міжнародне та українське законодавство соціальновідповідального ринкового середовища. Форми соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі.

ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНОВІДПОВІДАЛЬНІ ВІДНОСИНИ БІЗНЕСУ З ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ

Формування відносин бізнесу та територіальної громади на засадах корпоративної відповідальності. Вплив соціальновідповідального бізнесу на розвиток територіальних громад.

ТЕМА 6. ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КСВ

Суть та значення відповідального ставлення організації до довкілля. Міжнародні документи щодо захисту навколишнього середовища. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.

ТЕМА 7. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РІЗНИХ СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Відповідальна держава та сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ.

ТЕМА 8. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Методичні підходи до оцінки корпоративної соціальної відповідальності. Показники ефективності та результативності корпоративної соціальної відповідальності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього ДФН	у тому числі			Усього ЗФН	у тому числі		
		Л	П	Ср		Л	П	Ср
Теоретичні основи організації та регулювання корпоративної соціальної відповідальності								
Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності	12	2	2	8	10,5	1	0,5	9
Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність у системі управління організацією	11	2	2	7	11,5	1	0,5	10
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	11	2	2	7	11,5	1	0,5	10
Тема 4. Стратегія соціальної відповідальності поведінки у ринковому середовищі	11	2	2	7	11,5	1	0,5	10
Всього	45	8	8	29	45	4	2	39
Організаційно-функціональна характеристика корпоративної соціальної відповідальності підприємств								
Тема 5. Соціально-відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами	12	2	2	8	10,5	1	0,5	9
Тема 6. Екологічні аспекти КСВ	11	2	2	7	11,5	1	0,5	10
Тема 7. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку	11	2	2	7	11,5	1	0,5	10
Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності	11	2	2	7	11,5	1	0,5	10
Всього	45	8	8	29	45	4	2	39
Усього, год.	90	16	16	58	90	8	4	78

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Назви тем	Кількість годин	
	Денне	Заочне
Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності	2	1
Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність у системі управління організацією	2	1
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах	2	1

корпоративної соціальної відповідальності		
Тема 4. Стратегія соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі	2	1
Тема 5. Соціальновідповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами	2	1
Тема 6. Екологічні аспекти КСВ	2	1
Тема 7. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку	2	1
Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності	2	1
Всього:	16	8

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Назви тем	Кількість годин	
	Денне	Заочне
Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності	2	0,5
Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність у системі управління організацією	2	0,5
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	2	0,5
Тема 4. Стратегія соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі	2	0,5
Тема 5. Соціальновідповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами	2	0,5
Тема 6. Екологічні аспекти КСВ	2	0,5
Тема 7. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку	2	0,5
Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності	2	0,5
Всього:	16	4

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назви тем	Кількість годин	
	Денне	Заочне
Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності	8	9
Тема 2. Корпоративна соціальна відповідальність у системі управління організацією	7	10
Тема 3. Формування відносин з працівниками на засадах	7	10

корпоративної соціальної відповідальності		
Тема 4. Стратегія соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі	7	10
Тема 5. Соціальновідповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами	8	9
Тема 6. Екологічні аспекти КСВ	7	10
Тема 7. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку	7	10
Тема 8. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності	7	10
Всього:	58	78

8. ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА ЗАЛІК

1. Поняття та сутність корпоративної соціальної відповідальності.
2. Концептуальні підходи до корпоративної соціальної відповідальності.
3. Глобальний договір ООН: положення з розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
4. Роль та місце корпоративної соціальної відповідальності в управлінні організацією.
5. Моделі корпоративної соціальної відповідальності.
6. Етичні кодекси, їх значення у формуванні етичної поведінки.
7. Права і обов'язки менеджера з КСВ.
8. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти соціальної політики у сфері праці.
9. Законодавство України у сфері праці.
10. Концепція гідної праці в сучасних системах регулювання соціально – трудових відносин.
11. Соціальних діалог і КСВ.
12. Поняття та основні риси соціальновідповідального маркетингу.
13. Міжнародне та українське законодавство соціальновідповідального ринкового середовища.
14. Форми соціальновідповідальної поведінки у ринковому середовищі.
15. Формування відносин бізнесу та територіальної громади на засадах корпоративної відповідальності.
16. Вплив соціальновідповідального бізнесу на розвиток територіальних громад.
17. Суть та значення відповідального ставлення організації до довкілля.
18. Міжнародні документи щодо захисту навколишнього середовища.
19. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.
20. Відповідальна держава та сталий розвиток.
21. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ.

22. Методичні підходи до оцінки корпоративної соціальної відповідальності.
23. Показники ефективності та результативності корпоративної соціальної відповідальності.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення студентами навчальної дисципліни „Корпоративна соціальна відповідальність” застосовують такі методи навчання:

- *Наочні*: презентації до лекцій, роздаткові матеріали, аналіз студентами існуючої вітчизняної і зарубіжної практики корпоративної соціальної відповідальності;
- *Практичні*: кадрові управлінські ситуації, завдання для ухвалення управлінських рішень, пов'язаних з корпоративною соціальною відповідальністю, завдання для семінарських занять.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни „Корпоративна соціальна відповідальність” використовуються методи поточного, проміжного та підсумкового контролю.

Поточний контроль рівня знань студентів передбачає перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль здійснюється за напрямками:

- ✓ контроль за систематичністю й активністю роботи на семінарських заняттях;
- ✓ контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза межами аудиторних занять;
- ✓ контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді індивідуальних завдань.

Модульний контроль рівня знань студентів здійснюється за результатами підсумкової контрольної роботи зі змістових модулів.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється в кінці семестру у формі письмового заліку.

При виведенні загальної підсумкової оцінки студента беруться до уваги результати поточного, проміжного та підсумкового контролю.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Оцінювання знань студентів відбувається за 100 бальною шкалою та передбачає врахування таких складових:

1. *Поточної успішності та виконання самостійної роботи (максимум 50 балів).*
2. *Написання підсумкової роботи (складання заліку) (50 підсумкових балів).*

1. Поточна успішність.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент протягом навчального семестру на практичних (семінарських) заняттях становить **50 балів**. З яких:

- **50 балів** – поточна робота на заняттях;

Кожен студент має право на 5 доповідей (максимум по 10 балів) за питаннями семінару протягом семестру, решту балів він отримує виконуючі інші види робіт, передбачені навчальним планом (розв'язання практичних завдань та ситуацій, доповнення, додаткові доповіді). Якщо студент пропустив практичне заняття з поважної причини, він має право на додаткове опитування та отримання відповідних балів.

2. Підсумковий контроль (оцінювання на заліку)

Залік складається з таких частин:

1) *Теоретичної* – 50 балів (3 описові питання по 16 балів)+2 бали бонусні

Одержання 16 балів за відповідь на питання передбачає, що студент:

- дав повну відповідь на усі складові поставленого питання – **10 балів**;
- обґрунтував свої відповіді (дав визначення та характеристики понять, які використав, підкріпив їх статистичними даними чи прикладами тощо) – **4 бали**;
- сформулював свою відповідь лаконічно, без необґрунтованих вступів, та оформив її грамотно і охайно – **2 бал**.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (університету, національною та ECTS):

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
90-100	A	Відмінно	Відмінно
81-89	B	Дуже добре	Добре
71-80	C	Добре	
61-70	D	Задовільно	Задовільно
51-60	E	Достатньо	
0-50	FX	Не достатньо	Незадовільно

Загалом, оцінювання знань студента ґрунтується на таких критеріях:

Оцінка „*відмінно*”:

- студент у повному обсязі володіє програмним матеріалом,
- вільно і логічно-аргументовано висвітлює проблеми управління персоналом,
- бачить місце питання, яке розглядається, у контексті загальної теорії та історії менеджменту,
- при відповіді на питання посилається на рекомендовану програмою курсу додаткову науково-монографічну літературу,

- вміє показати методологічне значення теорій і систем управління персоналом для вибору шляхів вирішення конкретних соціально-економічних прикладних проблем.

Оцінка „добре”:

- студент володіє фактичним матеріалом курсу, але допускає окремі неістотні помилки,
- висновки й узагальнення, які він зробив, не є вичерпними,
- відсутні посилання на додаткову літературу,
- практичне застосування теоретичних знань є дещо розпливчастим.

Оцінка „задовільно”:

- студент в основному володіє фактичним матеріалом курсу, але в окремих аспектах питань припускається істотних помилок,
- не в змозі самостійно робити чіткі закінчені висновки й узагальнення та пов’язати теоретичні знання з практикою,
- виклад матеріалу утруднений, неповною мірою використовується категоріальний апарат навчальної дисципліни.

Оцінка „незадовільно”:

- студент не володіє матеріалом курсу, не орієнтується у його проблематиці,
- при спробі викладу матеріалу припускається грубих помилок,
- не може зробити жодних висновків та узагальнень,
- не бачить взаємозв’язку теорії та практики, яка розглядається.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

До системи методичного забезпечення дисципліни „Корпоративна соціальна відповідальність” належить програма курсу, робоча навчальна програма, конспект лекцій з даного курсу, плани семінарських занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Грішнова О.А. Людський розвиток : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2006. 456с.
2. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях. К, 2007. 80 с.
3. Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні : експертна думка : зб. статей та рекомендацій. К. : Стилос, 2007.
4. Петрос О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2008. 60 с.
5. Колот В.М. Підприємництво : організація, ефективність, бізнес-культура : навч. пос. К. : КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2009.
6. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях. К., 2007.

7. Шаповал В. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою. Дн-ськ : НГУ, 2011. 357 с.